

Joensuussa 13.9.2017

Hyvä Karjalan teologisen seuran jäsen!

Toivotamme Sinulle antoisaa uutta työkautta teologisten kysymysten parissa. Alkaneella syyskaudella tarjoamme kolme mielenkiintoista yleisöiltaa, joista kaksi liittyy ortodoksisen kristillisyyden tarkasteluun.

Syksyn 2017 tilaisuudet

+ Tiistaina 26.9. klo 18.00 yleisöilta, Itä-Suomen yliopisto, Agora-rakennuksen luentosali AT 100. Dosentti **Teuvo Laitila** alustaa aiheesta *Kilvoittelua, ihmeitä, politiikkaa, lähetystyötä. Luostarien monet roolit Karjalassa ennen Venäjän vallankumousta.*

Luostarien rooli Karjalassa, ja Venäjällä yleisemmin, on usein nähty vain yhdestä näkökulmasta. Monet tutkijat ovat pitäneet luostareita valtion (Moskovan ja keisarillisen Venäjän) paikallisina toimipisteinä. Toiset tutkijat ja monet kirkon edustajat ovat korostaneet luostarien hengellistä roolia ja sivuuttaneet niiden poliittisen merkityksen. Varsin harvat ovat tarkastelleet luostareita munkkien tai niissä vierailleen kansan näkökulmasta. Ajallista ulottuvuutta ei monesti ole otettu huomioon, vaan luostarien rooli tietyllä aikakaudella on yleistetty koskemaan luostarien historiaa yleensä.

Alustuksessa käsitellään luostarien rooleja useiden eri toimijoiden – ensisijaisesti luostarien itsensä, valtion ja kansan – näkökulmasta. Lähtökohtana on, että kaikki luostarien roolit ovat sidoksissa aikaan ja yhteiskunnallisiin olosuhteisiin sekä ovat muuttuneet näiden muuttuessa. Toisaalta luostareilla on useimmiten ollut useita, keskenään ehkä ristiriitaisia rooleja. Tämän takia luostarien toiminta näyttää erilaiselta, kun sitä katsotaan vaikkapa kansan tai munkkien näkökulmasta, kuin jos sitä katsotaan esimerkiksi poliittisen historian perspektiivistä.

Teuvo Laitila on keväällä julkaissut tutkimuksen *Jumalat, haltiat ja pyhät. Eletty ortodoksisuus Karjalassa 1000 – 1900* (Suomen kirkkohistoriallisen seuran toimituksia 234, 2017). Kirjaa on saatavissa yleisöillan yhteydessä 25 euron hintaan.

+ Tiistaina 24.10. klo 18.00 yleisöilta, Itä-Suomen yliopisto, Agora-rakennuksen luentosali AT 100. Hiippakuntasihteeri **Jukka Helle** alustaa aiheesta *Yksi totuus Kristuksessa vai monta totuutta – aasialaisen teologian näkökulmia.*

Kristinuskoon on vahvasti sisäänkirjoitettuna ajatus totuudesta, joka on ilmestynyt Kristuksessa. Tämä ajatus on kautta aikojen ollut vahva kristillistä lähetystyötä motivoiva voima. Tilastojen valossa kristillinen lähetystyö on kuitenkin epäonnistunut pahasti Aasiassa, missä kristittyjen määrä on vain alle 10 % koko maanosan väestöstä. Kristityt elävätkin lähes kaikkialla Aasiassa moniuskontoisessa maailmassa, jossa muut suuret maailmanuskonnot haastavat kristinuskon totuusvaatimuksen. Kristinuskoa pidetään monissa maissa valkoisen ihmisen uskontona. Tämän kuvan syntymiseen ovat vaikuttaneet muun muassa teologian ja kirkollisten rakenteiden länsimaiset mallit sekä kolonialismin pitkä ja raskas perintö.

Yhdessä eri puolilla maailmaa tapahtuneen kontekstuaalisten teologioiden synnyn kanssa monet aasialaiset kirkot ovat ryhtyneet etsimään sellaista kristillistä ja

teologista kieltä, joka voisi paremmin välittää kristillisen sanoman ei-länsimaisissa konteksteissa. Teologian ja kirkon elämän tulisi kontekstualisoitua tai inkulturoitua, jotta autenttisia aasialaisia kristinuskon muotoja voisi syntyä. Jeesuksen tulisi siis saada länsimaisten kasvojen sijaan aidot ”aasialaiset kasvot”.

Tällaiset kontekstualisoimispyrkimykset haastavat luonnollisesti kristinuskon universaalina pidetyn totuuskäsityksen. Monet Aasian kirkot ovat sitä mieltä, että vain olemalla dialogissa Aasian uskontojen ja muiden tärkeiden kulttuuristen elementtien kanssa kirkot voivat muuttua aasialaisemmiksi ja siten toteuttaa paremmin kirkolle uskotun mission omissa maanosassaan.

+ Tiistaina 21.11. klo 18.00 yleisöilta, Itä-Suomen yliopisto, Agora-rakennuksen luentosali AT 100. Yliopistotutkija **Pekka Metso**: *Kreetan yleisortodoksinen synodi. Uudenlaista ortodoksinen yhteyden etsimistä ja ekumenian tulkintaa.*

Kreetalla kokoontui kesäkuussa 2016 yleisortodoksinen synodi. Kyseessä oli historiallinen tapahtuma, sillä samanlaista ortodoksisen kirkkojen yhteistä kokousta ei ole järjestetty vuosisatoihin. Kokousta oli valmisteltu 1920-luvulta lähtien. Kreetan synodin ensisijaisena tavoitteena oli ortodoksisen kirkon ykseyden julistaminen ja vahvistaminen.

Synodin alla ortodoksisen kirkon sisäiset jännitteet nousivat pintaan, kun viisi kaikkiaan neljästätoista ortodoksisesta paikalliskirkosta ilmoitti jättäytyvänsä pois synodista. Kärkkäimmin synodin valmistelua ja arvovaltaa arvosteli Moskovan patriarkaatti, joka on jäsenmäärältään suurin ortodoksinen paikalliskirkko.

Esitelmässä tarkastellaan ja arvioidaan Kreetan synodin valmistelua ja synodin julkaisemia asiakirjoja. Käsiteltäviä teemoja ovat muun muassa kysymys synodin onnistumisesta ortodoksisen kirkon sisäisen yhtenäisyyden vahvistamisessa, synodin näkemykset ekumeenisesta dialogista toisten kirkkojen kanssa sekä suhde sekulaariin maailmaan.

Symposiumi 12. – 13.2.2018

Kuten olemme kertoneet, seuraava symposiumimme järjestetään Joensuussa 12. – 13.2.2018. Teemana on yksinkertaisesti *Valta*. Luvassa on monia mielenkiintoisia esityksiä. Lopullinen ohjelma valmistuu lokakuussa, jolloin kerromme siitä myös seuraavassa jäsenkirjeessä.

+ + +

Tapaamisiin tilaisuuksissamme!

Hannu Mustakallio

Karjalan teologisen seuran puheenjohtaja

hannu.mustakallio@uef.fi

KTS:n kotisivut: www.karjalanteologinenseura.fi